

Sınıf Öğretmenlerinin Suriyeli Öğrencilere İlişkin Metafor Algılarının İncelenmesi (Konya Örneği)¹

Süleyman DEMİRTAŞ², Ayşe MENTİŞ TAŞ³

Özet

Araştırmanın temel amacı sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilerle ilgili algısını metaforlar yoluyla belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Konya ili Karatay, Meram, Selçuklu merkez ilçelerinde bulunan 17 farklı ilkokulda çalışan 133 gönüllü sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu öğretmenlerin sınıfında Suriyeli öğrenciler bulunmaktadır. Araştırmada veriler katılımcılara uygulanan “Suriyeli öğrenci . . . gibidir; çünkü . . .” cümlesinin bulunduğu anket formunun doldurulmasıyla elde edilmiştir. Bu veriler nitel araştırma teknikleri kullanarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenler Suriyeli öğrenciyle ilgili algısını ifade ederken 80 farklı metafor imgesi kullanmıştır. Bu metafor imgeleri 8 farklı kategori altında toplanmıştır. En fazla tekrar edilen “çiçek” metaforu olmuştur. En fazla metafor ise “yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız” kategorisi altında toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenleri, Suriyeli öğrenci, Algı, Metafor

An Analysis Of The Metaphorical Perceptions Of Primary School Teachers Regarding Syrian Students (Konya Example)

Abstract

The main purpose of the research is to determine the perception of classroom teachers about Syrian students through metaphors. The study group consists of 133 volunteer classroom teachers working in 17 different primary schools located in the central districts of Konya province, Karatay, Meram and Selçuklu. These teachers have Syrian students in their class. Data in the study applied to participants “Syrian student. . . like this; because. . .” where the questionnaire was completed. These data were analyzed by using qualitative research techniques. As a result of the research, teachers expressed their perception of Syrian students and used 80 different metaphors. These metaphor images are grouped under 8 different categories. It has been the metaphor of the most repeated “flower”. The most metaphors were collected under the category of “displaced, non-stateless”.

Keywords: Classroom Teachers, Syrian Students, Perception, Metaphor.

¹ Bu çalışma birinci yazarın Sınıf Öğretmenlerinin Suriyeli Öğrencilere İlişkin Metafor Algılarının İncelenmesi (Konya Örneği) isimli yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir. INES 2019’ da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, suleymandemirtas1980@gmail.com, [orcid: 0000-0002-4357-7147](https://orcid.org/0000-0002-4357-7147)

³ Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, aysementistas@hotmail.com

GİRİŞ

İnsanı; canına kast, savaş, yokluk, yaşam mücadelesi, daha güzel yaşam koşullarını arama isteği, merak hissi yerinden etmiş ve göçe zorlamıştır. Kınık' a (2010) göre yapılan bilimsel çalışmalar insanın var olduğu günden beri başta güvenlik ve beslenme nedenleriyle göç ettiğini göstermektedir. Göçler medeniyetlerin oluşmasına, yok olmasına, çağ değişimleri gibi önemli olaylara sebep olmuştur. Günümüz dünyasında düzensiz göçler artık dünyanın en önemli sorunlarından biri haline gelmiştir. Göçe bağlı sığınmacı politikası bazı ülkelerde iktidarın değişmesine dahi sebep olmakta, politika belirleyenlere yön vermektedir.

Suriye'de çıkan iç savaş neticesinde Suriye halkı en temel insani haklarından mahrum kalmış, kendi canını ve ailesini korumak için yurtlarını terk etmiştir. Suriyeliler 2011 yılı Nisan ayında ilk büyük göç ile Türkiye'ye gelmişlerdir. Deniz' e (2014) göre pek çok zorluğu bünyesinde taşıyan bu hareket hem göç eden Suriyeli mültecileri hem de göç alan Türkiye'yi pek çok alanda zor durumda bırakmıştır. "Çünkü uluslararası göç ve mülteciler sorunu, kontrolsüzce yoğun şekilde gerçekleştiğinde hedef ülkelerde yabancı korkusu ve etnik şiddet gibi güvenlik tehditlerine dönüşebilmekte, siyasi, ekonomik ve sosyokültürel yapıları olumsuz etkileyebilmektedir" (Aktaran:Kara vd.,2016:950).

Sığınmacıların ne zaman döneceklerinin belirsizliği, hızla artan göçmen sayısı, eğitim almamış bir neslin ülke topraklarında ki varlığı eğitim gibi bir ihtiyacı çözülmeyi bekleyen elzem bir sorun haline getirmiştir. "Türkiye'nin yabancı uyruklu çocuklar konusunda üstlendiği sorumluluk yalnızca büyük değil aynı zamanda karmaşıktır da. Yetişkinler için yeterli sayılabilecek düzenlemeler, çocuklar için hem hukuki hem de insani açıdan yeterli olmayabilmektedir. Onların, yetişkinlerden daha fazla ve daha "özel" bakım ve ilgi biçimlerine ihtiyaçları vardır. Dolayısıyla barınma, beslenme gibi temel insani ihtiyaçların yanı sıra, eğitim, psikolojik destek, meslek edindirme, uyum gibi konularda da destek görmeye ihtiyaçları vardır" (Öztürk vd., 2017:23). Sığınmacıların sosyal uyumlarını arttırmak için gerekli olan bu faaliyetler sığınan insan sayısı göz önünde tutulduğunda bir hayli önemlidir. Öğrenim çağında olan yaklaşık 1 milyon çocuğun sosyal uyumunu sağlamada en önemli konu çocuğun eğitimidir.

Ülkemizde zorunlu eğitim ilkokulla başlar ve sınıf öğretmeni bu eğitim kademesinin öğretmenidir. Senemoğlu' na (2003) göre sınıf öğretmeni, bireyin bilişsel ve psikososyal gelişiminde can alıcı öneme sahip olunan bir dönemde çocukları etkileyerek gelecek nesillerin bilişsel gelişimlerini besleyen; bireyin kendine, topluma ve kendi dışındaki dünyaya karşı tutumlarının çerçevesini çizen ve şekillendirmeye başlayan; gelecek nesillerin yaşama biçimini büyük ölçüde etkileyen iletişim, araştırma, analitik düşünme, problem çözme, yaratıcılık ve estetik becerilerinin gelişimini hızlandıran kişidir (Aktaran:Genç, 2005) şeklinde tanımlamıştır. Sınıfında Suriyeli öğrencisi olan onu hayata hazırlayacak, Türk vatandaşı ve hatta dünya vatandaşı olmasını sağlayacak kişi olan sınıf öğretmenin Suriyeli öğrenci ile ilgili algısı önemlidir. Aykırı (2017) sınıf öğretmenlerinin Suriyelilerle ilgili çoğunluğunun olumlu ilişkiler kurduklarını, bu ilişkiyi empati kurarak ve sevgi değerleri üzerinden inşa ettiklerini ifade etmiştir. Ayrıca olumsuz ilişkilerin yaşanmasında ki temel faktöründe dil farklılığı olduğunu belirtmiştir. Tamer' e (2017) göre de farklı anadilde yetişen öğrencilere eğitim vermiş,

ağırlıklı olarak Kürt kökenli vatandaşlarımızın yaşadığı yerde görev yapmış öğretmenlerin bile Suriyeli öğrencilerle ilgili yetersiz kaldığına ilişkin çalışmalar olduğunu belirtmiştir. Bu durumda; öğretmen öğrencisini ne olarak algılamakta, neye benzetmekte ve niçin benzetmekte sorularının cevabı büyük önem taşımaktadır.

Algı Türk Dil Kurumu (TDK) güncel sözlükte “Bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak ” (TDK,2019) olarak tanımlanmaktadır. Metafor ise kavramsal dünyamızın resimleri, bilinmeyeni bilinenle ifade etmek olarak tanımlanmaktadır (İnam, 2008). Bu algının tespitinde kullanılacak olan metaforlar çözülmesi gereken sorunların daha iyi anlaşılmasına, çözümüne yönelik politikalar üretilmesine fırsat tanıyabilir.

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilere ilişkin algılarını hangi metaforlarla ifade ettiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenleri Suriyeli öğrencilere ilişkin algılarını hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadır?
2. Sınıf öğretmenleri Suriyeli öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

YÖNTEM

Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın desenini oluşturan olgubilim çalışmalarında genel olarak kişisel algıların açıklığa kavuşturularak yorumlanması hedeflenir. Bu araştırmalarda veri kaynağı araştırmanın odağındaki olguyu yaşayan, dışı vurabilecek veya yansıtan katılımcılardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Olgubilim bir olguya ait yaşanmışlıkları daha iyi anlamamızı, örnekler ve açıklamalarla konuya ilişkin bilgiler elde etmemizi sağlar. Olgubilimin önemli varsayımlarından biri, dil ile insanın duygu ve düşüncelerinin arasında sıkı bir bağlantısı olduğu yönündedir (Özdemir,2010). Suriyeli öğrenci olgusunun daha iyi anlaşılmasına, tanımlanmasına hizmet edecek örnekler ve açıklamalar içeren veriler elde etmek için olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, Konya il merkezine bağlı Karatay, Meram ve Selçuklu ilçelerinde 17 farklı okulda görevli 133 sınıf öğretmeni oluşturmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan İlçe ve Okullar, Okullardan Katılan Öğretmen Frekans Dağılımı

İlçe Adı	Frekans (f)	Okul Adı	Frekans (f)
Karatay	55	Akçeşme İlkokulu	8
		Büyük Sinan Fatma Fatma Dalan İlkokulu	5
		Doktor Sedat Yüksel İlkokulu	17
		Kızören İlkokulu	4
		Orhangazi İlkokulu	15
		Şehit Erol Olçok İlkokulu	3
		Yağlıbayat İlkokulu	3
Toplam: 7 Okul			55
Meram	35	Ali İhsan Dayıoğlugil İlkokulu	7
		Atatürk İlkokulu	9
		Cumhuriyet İlkokulu	2
		İhsan Özkaşıkçı İlkokulu	6
		Meram Şükriye Sert İlkokulu	4
		Yunus Emre İlkokulu	7
Toplam: 6 Okul			35
Selçuklu	43	Alaaddin İlkokulu	15
		Mustafa Necati İlkokulu	20
		Ova Un İlkokulu	6
		Şükriye Onsun İlkokulu	2
Toplam: 4 Okul			43
133			

Veri Toplama Aracı

Araştırmada 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında sınıfında Suriyeli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenci algısını metafor yoluyla nasıl açıkladığının

belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda iki bölümden oluşan veri toplama anketi oluşturuldu. Anketin birinci bölümü formu dolduran öğretmenin cinsiyet, yaş, kıdem yılı, kaç yıldır Suriyeli öğrenci/öğrencilere eğitim vermekte olduğu, bu yıl sınıfında kaç Suriyeli öğrencisinin bulunduğunu tespit etmeyi amaçlayan değişkenlerden oluşan kişisel bilgiler bölümüdür. İkinci bölümdeyse sınıf öğretmenin Suriyeli öğrenci algısını metafor yoluyla belirlemek için “*Suriyeli öğrenci . . . gibidir, çünkü; . . .*” ifadesini tamamlaması istenmiştir. Anket öncelikle ön uygulama olarak araştırmacının görev yaptığı okul ve yakınında bulunan okullarda görev yapan Suriyeli öğrencisi olan sınıf öğretmenlerine uygulandı. Bu uygulamanın ardından elde edilen sonuçlar Necmettin Erbakan Üniversitesi AKEF’ de bulunan Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı’nda görevli iki uzman görüşü alınarak değerlendirilmiş, ankete son şekli verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Son şekli verilen veri toplama aracı hazırlandıktan sonra Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne gerekli başvuru yapılarak 12/01/2018 tarih ve 83688308-605.99-E.896089 sayılı izniyle okullarda anket uygulaması yapılmaya başlanmıştır. Ardından izin alınan okullarda gerekli veri toplama sürecine geçilmiştir. Bu süreçte veriler öncelikle okul idaresiyle görüşülüp kararlaştırılan tarih ve saatte, öğretmenlerin dinlenme zamanlarından alıkoymadan, tamamen gönüllülük esasına riayet edilerek uygulanmıştır. Sınıfında Suriyeli öğrencisi bulunan öğretmenlere veri toplama aracı olan anket formu dağıtıldı. Dağıtılan anket formu için öğretmene zaman kısıtlaması yapılmamış, anket formunu ne zaman teslim etmek isterse o zaman verebileceği belirtilmiştir.

Anket formu uygulanırken öğretmenlere ikinci bölümünde yer alan metafor ibaresi için tek bir metafor üzerinde yoğunlaşmaları, “*çünkü*” ibaresinden sonra metaforu açıklayacak mantıksal dayanak ve gerekçe belirtmeleri özellikle belirtilmiş, herhangi bir etki altında kalınmaması için anket formunda örnek metafor imgeleri ve açıklamalarına yer verilmemiştir. Formun tamamını dolduran kişinin el yazısıyla doldurması istenmiş, bazen birkaç kelime ve cümle bazen de bir tam sayfa ve civarı açıklamaların olduğu anket formları araştırmaya temel veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Analiz Edilmesi

Verilerin analizinde nitel araştırmalarda sıklıkla başvurulan içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016:242). Bu amaçla veriler analiz aşamasında literatürdeki benzer çalışmalardan yararlanılarak 4 aşamada analiz edilmiştir (Saban, Koçbeker & Saban, 2006;Saban, 2009; Uzun, 2016; Uzun & Erdem 2017).

1. Kodlama ve Ayıklama

Sadece tanımlama yapılan, metafor imgesiyle ilgili mantıksal bir dayanağı ve gerekçesi bulunmayan anketler Suriyeli öğrenci kavramının anlaşılmasına bir katkısı

olmaması, birden fazla kategoriye metafor imgesinin ifade edilmesi sebepleriyle araştırmadan çıkarılmıştır (n=25). Ardından sınıf öğretmeni olan araştırma katılımcılarına sırayla katılımcı numarası verildi. Öğretmenlerin kendi el yazısıyla ifade ettiği metafor açıklamaları bir cümle ve yaklaşık bir sayfa arasında uzunluklarda yazılmıştır. Açıklama kısmı çok uzun tutulan ifadelerde öğretmenin kendi sözcükleri ve ifade şekli bozulmadan ifadenin sadece en önemli, çarpıcı kısmı aktarılmıştır. Aktarılmayan kısımlarda “ . . . ” işareti kullanılmıştır Ayrıca çalışmamıza katılan öğretmenlerin yazmış olduğu metafor imgesi ve açıklamasıyla ilgili yapılan alıntılardan sonra okuyucuya daha fazla bilgi verebilmek için örnek kodlama yapılmıştır. Bu kodlama biçiminin içerdiği kişisel bilgiler ve kodlama biçimi aşağıda tablo – 2 de gösterilmiştir.

Tablo 2. Katılımcılara Uygulanan Anket Formunda Yer Alan Kişisel Bilgiler

Listedeki sıra	Cinsiyet	Yaş		Kıdem (yıl)		Kaç yıldır sınıfında Suriyeli öğrenci/öğrencilere eğitim öğretim vermekte olduğu		Bu yıl (2018) kaç tane Suriyeli öğrencisinin olduğu	
		21-30	31-40	1-5	6-10	1	2	1	2
1-133	E - K	21-30	31-40	1-5	6-10	1	2	1	2
		41-50	51+	11-20	20 +	3	4+	3	4+

Örneğin; | 68E | 31-40 | 11-20 | 1 | 4+ | şeklinde formüle edilmiş katılımcı kodlaması: 68. Sıradaki, erkek, 31-40 yaş arası, kıdem olarak 11-20 yıl arası görev yapmış, Suriyeli öğrenciye eğitim öğretim vermede 1. yılı olan ve 4 ve daha fazla Suriyeli öğrencisi olan öğretmeni ifade etmektedir.

Bu kısımda kalan tüm formlar tasnif edilip metafor imgesi, açıklamasıyla birlikte bir taslak liste oluşturuldu. Oluşturulan bu liste Necmettin Erbakan Üniversitesi AKEF’de bulunan Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı’nda görevli iki uzman görüşüne başvurularak ayıklandı.

Ardından geçerli metafor listesi hazırlama safhasında değerlendirmeye aldığımız formlardaki metafor imgelerinde öğretmenin kendi el yazısı ile yazdığı kelimenin esas anlamı, kast edilen imge kaçırılmadan bazı düzenlemeler yapılmıştır. Örneğin: “ Suriyeli öğrenci bir bitki gibidir...” ifadesindeki “ bir bitki ”, metafor listesine “ bitki ” metaforu olarak girmiş, “ Suriyeli öğrenci benim diğer öğrencilerim gibidir...” ifadesindeki “ benim diğer öğrencilerim ”, metafor listesine, “ diğer öğrencilerim ” olarak kaydedilmiştir.

2. Örnek Metafor İmgesi Derleme Aşaması

Geçersiz verilerin elenip geçerli olanların kodlanmasının ardından 80 farklı geçerli metafor alfabetik sıraya konulmuş ve sıklıkları tespit edilmiştir. Ham veriler tekrar

gözden geçirilip her metaforu temsil eden gerekçelerde birer örnek metafor ifadesi seçilmiştir. 80 adet metafor için onu en iyi temsil ettiği varsayılan örnek metafor listesi oluşturuldu. Burada amaç metaforların başlıklar altında toplanması esnasında bir başvuru kaynağı olarak kullanma, araştırmanın veri analiz sürecini ve yorumlarının geçerliliğini sağlamaktır.

3. Kategori Geliştirme Aşaması

Elde edilen 133 metafor imgesi “ Suriyeli öğrenci ” olgusunu nasıl ve ne şekilde kavramsallaştırdığı göz önüne alınarak örnek metafor listesine eklenmiştir. Metafor imgeleri benzeyen, benzetilen ve benzeyen ile benzetilen arasındaki bağlantı ilişkisi temel alınarak belli bir kategori ile ilişkilendirildi (Uzun ve Özcan, 2017). İlişkiler ortak özellikler bakımından tablo – 3 de gösterilmiştir.

Tablo 3. Suriyeli Öğrencilere İlişkin Kavramsal Kategoriler ve Özellikleri

Kategori Adı	Kategori Özelliği
Bireye, kendinden olana benzetilen	<ol style="list-style-type: none">1.Suriyeli öğrenci, hiç bir fark gözetmeksizin insana benzetilmiştir.2.Suriyeli öğrenciyle ilgili, kendinde veya çevresinde yaşadığı durumla ilişkilendirmiş, benzerlik kurulmuştur.3.Suriyeli öğrenciyi, öğretmenin ayırım yapamayacağı, herkese eşitlik ilkesiyle davranması gerekliliğiyle açıklamıştır.4.Suriyeli öğrencinin, benzer ve farklı yönlerine vurgu yapılmıştır.
Boş bir zihin olarak	<ol style="list-style-type: none">1. Suriyeli öğrencinin, yeni bir başlangıç yaptığı belirtilmiştir.2.Suriyeli öğrencinin, zihninin bilgiyle doldurulması gerektiği ifade edilmiştir.3.Suriyeli öğrenci, bilgilenme süreci içerisinde olduğu belirtilmiştir.
Değerli bir varlık olarak	<ol style="list-style-type: none">1.Suriyeli öğrenci, nerde ne yapması gerektiğini bilen olarak ifade edilmiş.2.Suriyeli öğrencinin, işlenmiş halinin kıymetliliği vurgulanmış.3.Suriyeli öğrenci, hiçbir şey istemeden, hiçbir şeye muhtaç olmadan varlığını sürdürmektedir.4.Suriyeli öğrenci, miktarında, uygun ve nazik davranışla kıymetlenecektir şeklinde ifade edilmiş.
Gelişen, ilgi bekleyen, mücadele eden	<ol style="list-style-type: none">1.Suriyeli öğrencinin, kendi başına mücadelesi vurgulanmıştır.2.Suriyeli öğrencinin, ilgisizlikle karşı karşıya olduğu belirtilmiştir.3.Suriyeli öğrencinin, verilen eğitimle, gösterilen ilgiyle gelişeceği ve hayata hazırlanacağı ifade edilmiştir.4.Suriyeli öğrenciye gösterilen ilgide dengeli davranılması gerektiği ifade edilmiştir.

	<p>5.Suriyeli öğrencinin yardıma, doğru davranışlara ve anlaşılmaya ihtiyacı olduğu belirtilmiştir.</p>
Olumsuz çağrışımlar	<p>1.Suriyeli öğrenci, durağan, etkisi olmayan olarak açıklanmıştır.</p> <p>2.Suriyeli öğrenci potansiyel zarar verici, ümit vermeyen olarak izah edilmiştir.</p> <p>3.Suriyeli öğrenciyi fazla ilgi isteyen, verilen emeğin karşılığı alınamayan olarak açıklanmıştır.</p> <p>4.Suriyeli öğrenci, zihinsel, davranışsal, iletişim yönünden eksik ve sosyal yönden uyumsuz olarak açıklanmıştır.</p> <p>5.Suriyeli öğrenciden, çevresine olumsuz etkileri olan ve ne yapacağını bilemeyen olarak izah edilmiştir.</p>
Sonuçları zamanla anlaşılacak olan	<p>1.Suriyeli öğrenciye, verilen emeğin sonuçlarının zamanla anlaşılacağı belirtilmiştir.</p> <p>2.Suriyeli öğrencinin, yaşadığı ve yaşayacaklarının etkisi zamanla anlaşılacağı ifade edilmiştir.</p> <p>3.Suriyeli öğrencinin, zarar verme ihtimaline karşın bu durumun zamanla anlaşılacağı belirtilmiştir.</p> <p>4.Suriyeli öğrenciyle ilgili umutla bakılıp sonucu zamanla anlaşılacağı ifade edilmiştir.</p>
Yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız	<p>1.Suriyeli öğrencinin, zaruri sebeplerle ve isteği dışında ayrıldığını anlatan açıklamalar yapılmıştır.</p> <p>2.Suriyeli öğrencinin, yeni bulunduğu ortama alışma aşamasında olduğu ve bununla ilgili mücadele verdiği ifade edilmiştir.</p> <p>3.Suriyeli öğrencinin, vatanına tekrar gitme ihtimaline değinilmiştir.</p> <p>4.Suriyeli öğrencinin, yerinden ayrılığıyla ilgili durum tespiti ve değerlendirme yapılmış açıklamalar yapılmıştır.</p>
Zarar veren	<p>1.Suriyeli öğrencinin, davranışlarıyla, hal ve hareketiyle çevresine zarar verdiği yönünde ifadeler geliştirilmiştir.</p> <p>2.Suriyeli öğrenci, emeğin değerini bilmez, verilen emeğe değmeyecek, hazıra konmuş olduğunun belirtildiği ifadeler vardır.</p>

Sınıf öğretmenlerinin metafor imgesi geliştirmesi ve “çünkü; . . .” ifadesinden sonra açıklama yapmalarının sebebi geliştirilen metaforu hangi amaçla geliştirdiğinin bilinmesidir. Açıklama kısmıyla neyi niçin anlattığını izah eden katılımcı böylece aynı metaforu farklı kategorilerle eşleştirmemize sebep olmuştur. Örneğin araştırmada üretilen “ bitki ” metaforu bazı öğretmenler tarafından gelişmekte olduğu anlamında ifadelerle açıklanırken, bazı öğretmenler tarafından hiç bir şeye karışmaması boş boş durması anlamında ifade edilmiş, bir diğer öğretmen tarafından bakım ve ilgiye

muhtaçlığıyla açıklanmıştır. Bitki metaforunun farklı açıklamalarla farklı kategoriler altında toplanması örneğinde olduğu gibi araştırmada aynı metaforun farklı kategorilerde yer aldığı olmuştur.

4. Geçerlilik ve Güvenirlilik Aşaması

Nitel araştırmada araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması, toplanan verilerin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi geçerliliğin ve güvenirliliğin ölçütleri arasındadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Geçerliliğin sağlanması aşamasında veri analiz süreci ayrıntılı olarak anlatılmıştır, elde edilen veriler nitel ve nicel olarak bir arada verilmiştir. Ayrıca elde edilen metaforlar, katılımcıların ifadeleri doğrudan alıntı yapılarak okuyucuya sunuldu. Doğrudan alıntı yapılan bu ifadelerin son kısmına hangi özelliklere sahip bir katılımcının ifadesi olduğunu gösteren, daha önce bahsettiğimiz katılımcı kodlaması eklenmiştir.

Katılımcılardan elde edilen 133 adet geçerli metafor ve açıklaması bir liste haline getirilip, 8 adet kategorinin adlarının yer aldığı ikinci listeye birlikte Necmettin Erbakan Üniversitesi AKEF' de bulunan Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda görevli iki uzmana verilmiştir. Uzmanlardan verilen iki listede hiçbir kategoriye ayrılmamış metafor imgesi ve açıklamalarının tamamını ikinci listede yer alan kategori listesinden temsil ettiğini düşündüğü en uygun olanına yerleştirmesi istendi. Bu kapsamda görüşü alınan uzmanlar *bebek* |49E|31-40|11-20|2|2|, *çocuk* |101K|41-50|20+|2|2|, *kor* |24K|41-50|20+|2|1|, *kurumuş ağaç* |130K|41-50|20+|2|4+|, *kutu* |67K|41-50|20+|2|1|, *öğrencilerim* |98K|41-50|20+|1|1|, *sağır ve dilsiz* |77K|41-50|20+|3|4+|, *sudan çıkmış balık* |17K|41-50|6-10|4+|2|, *uzaylı* |11E|31-40|6-10|2|2|, *ürkek tavşan* |111K|41-50|20+|3|2| metaforlarını farklı kategorilerle ilişkilendirmişlerdir. Miles ve Huberman' ın (1994)

$$\text{Güvenirlilik (92,4)} = \frac{\text{Görüş Birliği Sayısı (123)}}{\text{Görüş Birliği Sayısı (123)+Görüş Ayrılığı Sayısı (10)}} \times 100$$

formülüyle güvenirliliği hesaplanmıştır. İçsel tutarlılığı gösteren bu formülle görüş birliğinin en az %80 olması beklenmektedir (Balci, 2017). Uzmanların kategori eşleştirmesiyle araştırmacının eşleştirmesi karşılaştırıldığında %92,4 görüş birliğine varılmış metafor imgesi ve açıklamasının kategorileştirilmiş listesi elde edildi. Miles ve Huberman' a (1994) göre, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90'a yaklaşması ya da %90'ı geçmesi durumunda arzu edilen düzeyde bir güvenirlilik sağlanmış olmaktadır (Aktaran:Saban,2009). Bu haliyle araştırmanın güvenirliliği istenilen düzeyde olduğu söylenebilir.

BULGULAR

Tablo 4. Metafor listesi ve frekans sayıları:

Metafor	Frekan s (f)	Metafor	Frekan s (f)	Metafor	Frekan s (f)
<i>ana kucağına hasret</i>	1	<i>hasta</i>	1	<i>ördek yavrusu</i>	1
<i>bambu ağacı</i>	1	<i>insan</i>	3	<i>pamuk</i>	1
<i>baraj</i>	1	<i>istenmeyen misafir</i>	1	<i>papağan</i>	1
<i>bebek</i>	1	<i>iyi at</i>	1	<i>sağır ve dilsiz</i>	2
<i>berfin çiçeği</i>	1	<i>kağıt</i>	4	<i>sahipsiz</i>	1
<i>bilmece</i>	1	<i>kahverengi yumurta</i>	1	<i>sarmaşık</i>	1
<i>bitki</i>	4	<i>kanadı kırık kuş</i>	2	<i>sayfa</i>	1
<i>bomba</i>	1	<i>karanlıkta kalmış çiçek</i>	1	<i>serçe</i>	1
<i>çakal</i>	1	<i>kavak ağaçları içinde kalmış funda</i>	1	<i>sığıntı</i>	1
<i>çiçek</i>	16	<i>kır çiçeği</i>	1	<i>sır küpü</i>	1
<i>çocuk</i>	4	<i>kırılmış fidan</i>	1	<i>siyah kuğu</i>	1
<i>deniz yıldızı</i>	1	<i>kimlik</i>	1	<i>sokak kedisi</i>	1
<i>dilsiz çocuk</i>	1	<i>kopmuş yaprak</i>	3	<i>sudan çıkmış balık</i>	5
<i>duvar</i>	1	<i>kor</i>	1	<i>tilki</i>	2
<i>elma kurdu</i>	1	<i>kovulmuş aslan</i>	1	<i>tutsak</i>	1
<i>emanet</i>	1	<i>köksüz ağaç</i>	1	<i>tuz</i>	1
<i>etkisiz eleman</i>	1	<i>kronik hastalık</i>	1	<i>uzaylı</i>	1
<i>evlatlık verilmiş çocuk</i>	1	<i>kurumuş ağaç</i>	1	<i>ürkek tavşan</i>	2
<i>gariban</i>	1	<i>kurumuş yaprak</i>	1	<i>vahşi hayvan</i>	1
<i>geveze baykuş</i>	1	<i>kuş</i>	5	<i>yabancı koyun</i>	1
<i>göçmen kuş</i>	5	<i>kutu</i>	2	<i>yabani</i>	1
<i>guguk kuşu</i>	1	<i>levha</i>	1	<i>yalnızlık</i>	1
<i>gurbet kuşu</i>	1	<i>maden</i>	2	<i>yangın çıkmış orman</i>	1
<i>gurbetçilerin çocukları</i>	3	<i>misafir</i>	2	<i>yaprak</i>	1
<i>gül</i>	1	<i>ney</i>	1	<i>yetim</i>	1
<i>güneş almayan ev</i>	1	<i>nijer'de ki yalnız ağaç</i>	1	<i>yuvasız kuş</i>	4
<i>güneş tutulmasına maruz kalan dünya</i>	1	<i>öğrencilerim</i>	2		
Toplam Metafor İmgesi	80			Toplam Katılımcı	133

133 öğretmen, 80 farklı metafor imgesi kullanmıştır. En fazla tekrar edilen metafor 16 frekansla “ çiçek ”, ardında 5 er frekansla “ göçmen kuş ”, “ kuş ” ve “ sudan çıkmış balık ” metafor imgeleridir. 61 adet metaforu yalnızca 1 kişi ifade etmiştir.

Tablo 5. Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı Frekans Ve Yüzdeleri

Kategori	f (%)	Metafor (n=133)	f
Bireye, kendinden olana benzetilen	8 % 6	çocuk (2), gurbetçilerin çocukları (2), kahverengi yumurta (1), öğrencilerim (2), siyah kuğu (1)	5
Boş bir zihin olarak	10 % 7,5	bebek (1), kağıt (4), kutu(1), levha (1), ördek yavrusu (1), pamuk (1), sayfa (1)	7
Değerli bir varlık olarak	5 % 3,8	çiçek (1), iyi at (1), kır çiçeği (1), maden, tuz (1)	5
Gelişen, ilgi bekleyen, mücadele eden	23 % 17,3	berfin çiçeği (1), bitki (2), çiçek (4), deniz yıldızı (1), emanet (1), göçmen kuş (1), gül (1), insan (2), karanlıkta kalmış çiçek (1), kırılmış fidan (1), kuş (1), maden (1), misafir (1), serçe (1), sır küpü (1), yalnızlık (1), yaprak (1), yuvasını kaybetmiş kuş (1)	18
Olumsuz çağrışım	25 % 18,8	bitki (1), bomba (1), çiçek (4), dilsiz çocuk (1), etkisiz eleman (1), geveze baykuş (1), hasta (1), kavak ağaçları içinde kalmış funda (1), kopmuş yaprak (1), kurumuş ağaç (1), kuş (1), Nijer’deki yalnız ağaç (1), papağan (1), sağır ve dilsiz (2), sığıntı (1), sokak kedisi (1), tilki (1), uzaylı (1), ürkek tavşan (1), vahşi hayvan (1), yabani (1)	21
Sonuçları zamanla anlaşılacak olan	14 % 10,5	bambu ağacı (1), baraj (1), bilmece (1), bitki (1), çiçek (4), evlatlık verilmiş çocuk (1), güneş tutulmasına maruz kalan dünya (1), kor (1), kurumuş yaprak (1), kutu (1), sarmaşık(1)	11
Yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız	39 % 29,3	ana kucağına hasret (1), çiçek (3), çocuk (2), gariban (1), göçmen kuş (4), gurbet kuşu (1), gurbetçilerin çocukları (1), insan (1), kanadı kırık kuş (2), kopmuş yaprak (2), kovulmuş aslan (1), köksüz ağaç (1), kuş (3), misafir (1), ney (1), sahipsiz (1), sudan çıkmış balık (5), tutsak (1), ürkek tavşan (1), yabancı koyun (1), yangın çıkmış orman (1), yetim (1), yuvasız kuş (3)	23
Zarar veren	9 % 6,8	çakal (1), duvar (1), elma kurdu (1), guguk kuşu (1), güneş almayan ev (1), istenmeyen misafir (1), kimlik (1), kronik hastalık (1), tilki (1)	9
TOPLAM: 8 Kategori	133 % 100		99

Araştırmaya katılanların geliştirdiği metaforlar en fazla 39 (%29,3) katılımcıyla yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız kategorisidir. Bu kategoriye sırasıyla 25(%18,8) katılımcıyla olumsuz çağrışım kategorisi, 23(%17,3) katılımcıyla gelişen, ilgi bekleyen,

mücadele eden kategorisi, 14 (%10,5) katılımcıyla sonuçları zamanla anlaşılacak olan kategorisi takip etmiştir. En az metafor ifadesinin yer aldığı kategorilerse 5 (%3,8) katılımcıyla *değerli bir varlık olarak* kategorisi, 8 (%6) katılımcıyla *bireye, kendinden olana benzetilen* kategorisi 9 (%6,8) katılımcıyla *zarar veren* kategorisi, 10 (%7,5) katılımcıyla *boş bir zihin* kategorisidir. 8 kategoriye 133 katılımcının ürettiği birbirinden farklı 80 metafor dağıldığı zaman bazı metaforların birden fazla kategoride de yer almasından dolayı 99 metafor imgesi kategori gruplarını oluşturmuştur.

1. Bireye, Kendinden Olana Benzetilen Kategorisi

Kategoride 8 katılımcı (%6) tarafından 5 farklı metafor ifade edilmiştir. Bu kategoriyi oluşturan *“çocuk”, “gurbetçilerin çocukları”, “öğrencilerim”* metaforları 2, *“siyah kuğu”* ve *“kahverengi yumurta”* metaforu yalnızca 1 kez tekrar edilmiştir.

“Suriyeli öğrenci her çocuk gibidir, çünkü; her çocuğun sevmeye, ilgiye, sağlıklı büyümeye ve gelişme ortamına ihtiyacı vardır.Suriyeli çocukları da diğer çocuklardan farklı görmüyorum. . .Onlarda her çocuk gibi eğitime sevgiye muhtaçlar. . .” |117K|21-30|1-5|2|4+|

“Suriyeli öğrenci gurbetçilerin çocukları gibidir, çünkü; gurbete giden vatandaşlarımızın çocuklarını yurt dışına götürdüklerinde dil, kültür ve çevre olarak bambaşka bir yere gelmişler, sıkıntı ve zorluklar yaşamışlardır. Aynı durumu Suriyeli öğrencilerde görüyorum.” |86E|41-50|20+|1|2|

“Suriyeli öğrenci diğer öğrencilerimiz gibidir, çünkü; eğitimci dil, din ve ırk ayrımı yapmaz.” |124E|31-40|11-20|1|1|

“Suriyeli öğrenci siyah kuğu gibidir, çünkü; diğer kuğularla aynıdır fakat bir o kadar farklıdır. Aynıdır çünkü insandır.Farklıdır çünkü dillerini anlamamaktadır, farklılığı sürekli vurgulanmaktadır.” |30E|41-50|11-20|3|4+|

2. Boş Bir Zihin Kategorisi

Kategoride 10 katılımcı (%7,5) tarafından 7 farklı metafor ifade edilmiştir. Bu kategoriyi oluşturan *“kağıt”* metaforu 4, *“bebek”, “kutu”, “levha”, “ördek yavrusu”, “pamuk”, “sayfa”* metaforları yalnızca 1 kez tekrar edilmiştir.

“Suriyeli öğrenci yeni doğmuş bebek gibidir, çünkü; bizimle yeni bir ortama katıldığı için kendi ailesinden öğrendiklerinden çok daha farklı, yepyeni şeyler öğrenmeye başladığı için bir bebek gibidir.Bizden öğrendikleriyle hayata bakışı şekillenecektir.” |49E|31-40|11-20|2|2|

“Suriyeli öğrenci boş bir kutu gibidir, çünkü; içinin her türlü ahlaki, zihinsel ve dinsel kavramlarla doldurulması gerekir.” |56K|51+|20+|2|4+|

“Suriyeli öğrenci kağıt gibidir, çünkü; üstüne istediğimiz herşeyi yazarız.İyi bir şekilde yetiştirilmelerini sağlayabiliriz.” |40K|41-50|20+|2|2|

3. Değerli Bir Varlık Olarak Kategorisi

Kategoride 5 katılımcı (%3,8) tarafından 5 farklı metafor ifade edilmiştir. Bu kategoriyi oluşturan *“çiçek”, “iyi at”, “kır çiçeği”, “maden”, “tuz”* metaforları yalnızca 1 kez tekrar edilmiştir.

“Suriyeli öğrenci **iyi bir at** gibidir, çünkü; ne zaman koşması gerektiğini ve ne zaman nerede durması gerektiğini biliyor.” | 31E | 51+ | 20+ | 3 | 1 |

“Suriyeli öğrenci topraktan yeni çıkmış değerli bir **maden** gibidir, çünkü; gerçek cevherini ortaya koyabilmek için işlenmesi gerekir.” | 18K | 31-40 | 6-10 | 4+ | 4+ |

“Suriyeli öğrenci **kır çiçeği** gibidir, çünkü; kır çiçekleri kendiliğinden ortaya çıkar.Eken, diken, ilacını, gübresini, suyunu veren yoktur.Bakımını yapan yoktur. Budayan yoktur.Kendiliğinden çıkar ayakta kalmaya çalışır.Bakımlı bir gül değildir. Zambak, menekşe değildir. Bana göre Türk öğrenciler gül gibidir.Suriyeli öğrenciler kırlardaki papatya gibidir.” | 127K | 51+ | 20 | 2 | 1 |

“Suriyeli öğrenci **çiçek** gibidir, çünkü; çok nazik, rahatlıkla kırılabilen, üzülebilen, dokunsan ağlayacak bir halleri vardır.Bu çiçeğin kurummasına solmasına izin vermemeliyiz. Bu yüzden Türk toplumuna büyük bir görev düşmektedir.” | 80E | 41-50 | 11-20 | 3 | 1 |

4. Gelişen, İlgi Bekleyen, Mücadele Eden Kategorisi

Kategoride 23 katılımcı (%17,03) tarafından 18 farklı metafor ifade edilmiştir. Bu kategoriye oluşturan “çiçek” metaforu 4 , “bitki” ve “insan” metaforları 2 kez tekrar etmiştir.Yalnızca 1 kez tekrar edilen metaforlarsa “berfin çiçeği”, “deniz yıldızı”, “emanet”, “göçmen kuş”, “gül”, “karanlıkta kalmış çiçek”, “kırılmış fidan”, “kuş”, “maden”, “misafir”, “serçe”, “sır küpü”, “yalnızlık”, “yaprak” ve “yuvasız kuş” metaforlarıdır.

“Suriyeli öğrenci kışın açan **berfin çiçeği** gibidir, çünkü; hayatın tüm zorluklarını görmelerine rağmen azimli bir şekilde mücadele ederek başarıyı elde ederler.” | 8E | 21-30 | 6-10 | 3 | 1 |

“Suriyeli öğrenci suyu az verilen **bitki** gibidir, çünkü; ailesi tarafından yeteri kadar desteklenmemekte veya desteklenememektedir.” | 63E | 41-50 | 11-20 | 4+ | 4+ |

“Suriyeli öğrenci **çiçek** gibidir, çünkü; hepsiyle farklı şekilde ilgilenilmesi gerekiyor.” | 58E | 31-40 | 11-20 | 1 | 4+ |

“Suriyeli öğrenci bir **bitki** gibidir, çünkü; kırılğan, sıcaktan soğuktan etkilenen, rüzgardan korunmak ve sahiplenmek ister ama ona yön verirken hassas davranılmalı ve şımartılmamalıdır.” | 22E | 31-40 | 11-20 | 3 | 3 |

“Suriyeli öğrenci **yuvasız bir kuş** gibidir, çünkü; birçok sebepten dolayı vatanından ayrılmıştır. Yeni bir yuva, yaşanacak bir çevre ve kendisine destek olacak insanlara ihtiyacı vardır.” | 37E | 41-50 | 20+ | 3 | 4+ |

5. Olumsuz Çağrışım Kategorisi

Kategoride 25 katılımcı (%18,08) tarafından 21 farklı metafor ifade edilmiştir.Bu kategoriye oluşturan “çiçek” metaforu 4 kez tekrar , “sağır ve dilsiz” metaforu 2 kez tekrar edilmiştir.Yalnızca 1 kez tekrar edilen metaforlarsa “bitki”, “bomba”, “dilsiz çocuk”, “etkisiz eleman”, “geveze baykuş”, “hasta”, “kavak ağaçları içinde kalmış funda”, kopmuş yaprak”, “kurumuş ağaç”, “kuş”, “Nijer’deki yalnız ağaç”, “papağan”, “sığıntı”, “sokak kedisi”, “tilki”, “uzaylı”, “ürkek tavşan”, “vahşi hayvan”, “yabani” metaforlarıdır.

"Suriyeli öğrenci saksı **bitkisi** gibidir, çünkü; Suyunu ve güneşini verirsek sessizce oturur.Hiçbir faaliyete katılmaz." | 109K | 51+ | 20+ | 1 | 1 |

"Suriyeli öğrenci **bomba** gibidir, çünkü; eğitirsen devreleri ele geçirir ve zarar vermesini engellersin.Eğitmezsen elinde patlar ve çevreye zarar verir." | 47K | 41-50 | 20+ | 2 | 1 |

"Suriyeli öğrenci solgun bir **çiçek** gibidir, çünkü; ne yapılırsa yapılısın yüzlerindeki acı, üzüntü ve umutsuzluk kapanmıyor." | 19E | 41-50 | 11-20 | 3 | 3 |

"Suriyeli öğrenci **ürkek** bir **tavşan** gibidir, çünkü; ortama ve ortamdakilere ayak uydurmak yerine kendi düzenine devam etmeye çalışmaktadır." | 111K | 41-50 | 20+ | 3 | 2 |

"Suriyeli öğrenci **tilki** gibidir, çünkü; arkadaşlarını ve öğretmenlerini kandırmaya aldatmaya çalışıyor.Çoğu zaman yalan söylüyor." | 105E | 41-50 | 20+ | 1 | 2 |

6. Sonuçları Zamanla Anlaşılacak Olan Kategorisi

Kategoride 14 katılımcı (%10,5) tarafından 11 farklı metafor ifade edilmiştir. 4 kez tekrarıyla "çiçek" metaforu bu kategoride birden fazla tekrar edilen tek metafordur.Ayrıca "bambu ağacı","baraj","bilmece","bitki","evlatlık verilmiş çocuk","güneş tutulmasına maruz kalan dünya","kor","kurumuş yaprak","kutu","sarmaşık" metaforları yalnızca 1 katılımcı tarafından ifade edilmiştir.

"Suriyeli öğrenci **bambu ağacı** gibidir, çünkü; ilk yıllarda emeğimizin karşılığını alamıyoruz veya çok az öğrenciden karşılık alabiliyoruz. İnşallah ileriki yıllarda bu gerçekleşir." | 53K | 41-50 | 20+ | 3 | 4+ |

"Suriyeli öğrenci **kurumuş** bir **yaprak** gibidir, çünkü; olaylar, rastlantılar, gelişmeler onu hangi yöne götürürse o yöne gidecektir." | 65E | 41-50 | 20+ | 4+ | 1 |

"Suriyeli öğrenci **kor** gibidir, çünkü;koru düzgün ateşlenirse verim elde edersin.Düzgün ateşlemezsene elini yakar." | 24K | 41-50 | 20+ | 4+ | 3 |

"Suriyeli öğrenci **çiçek** gibidir, çünkü; uygun şartlar oluştuğunda ve uyum sağladıklarında hem büyür gelişirler hem de çeşitli renklerde açarlar." | 27K | 31-40 | 11-20 | 2 | 4+ |

7. Yerinden Ayrılmış Bir Yere Ait Olmayan, Vatansız Kategorisi

Kategoride 39 katılımcı (%29,3) tarafından 23 farklı metafor ifade edilmiştir. 5 kez tekrarıyla "sudan çıkmış balık" metaforu bu kategoride en fazla tekrar edilen metafordur.Ayrıca "göçmen kuş" 4 katılımcı, "çiçek", "kuş", "yuvasız kuş" metaforları 3 kez, "çocuk", "kanadı kırık kuş", "kopmuş yaprak" metaforları 2 katılımcı, "ana kucağına hasret", "gariban", "gurbet kuşu", "gurbetçi çocukları", "insan", "kovulmuş aslan", "köksüz ağaç", "misafir", "ney", "sahipsiz", "tutsak", "ürkek tavşan", yabancı koyun", yangın çıkmış orman", "yetim" metaforları yalnızca 1 katılımcı tarafından ifade edilmiştir.

"Suriyeli öğrenci **göçmen kuşlar** gibidir, çünkü; buldukları yerlerde yaşama imkanı kalmayınca daha güvenli ve yaşanabilecek yerlere göç etmek zorunda kalırlar." | 43E | 41-50 | 11-20 | 2 | 2 |

"Suriyeli öğrenci **sudan çıkmış balık** gibidir, çünkü; vatanını, alıştığı çevreyi ve ihtiyacı olan pek çok eşyasını geride bırakıp başka bir yere gelmiştir. Sevdiği pek çok şeyden vazgeçmek

zorunda kalarak tanımadığı bir yerde hayatını devam ettirmeye çalışmaktadır.” | 28K | 41-50 | 20+ | 2 | 2 |

“Suriyeli öğrenci **göçmen kuşlar** gibidir, çünkü; buldukları yerde geçicidirler. Böyle olduğunu da bilirler.Zamanın ve şartların düzelmesini beklerler.Beklerken umutlarını yitirmezler.Umudun onları güçlü tuttuğunu ve buldukları yerde yaşayabilmek için güçlü olmak zorunda olduklarını bilirler.” | 79K | 41-50 | 20+ | 3 | 1 |

“Suriyeli öğrenci kimsenin olmadığı bir adaya düşmüş **insan** gibidir, çünkü; kendinden uzak, tanımadığı ve herşeyiyle yabancı olduğu bir ortamdadır.” | 42E | 41-50 | 11-20 | 3 | 4+ |

8. Zarar Veren Kategorisi

Kategoride 9 katılımcı (%6,8) tarafından 9 farklı metafor ifade edilmiştir.Her bir metafor imgesi farklı katılımcılara aittir.Geliştirilen metafor imgeleri: “çakal”, “duvar”, “elma kurdu”, “guguk kuşu”, “güneş almayan ev”, istenmeyen misafir”, “kimlik”, “kronik hastalık”, “tilki” metaforlarıdır.

“Suriyeli öğrenci **çakal** gibidir, çünkü; Sınıf ve okul arkadaşlarını yaramazlık ve saygısızlıklarıyla rahatsız etmektedir. Hiçbir olumlu yönü ve davranışı yoktur.” | 107K | 41-50 | 20+ | 1 | 3 |

“Suriyeli öğrenci **istenmeyen misafir** gibidir, çünkü; istenmeyen misafir ev sahibini rahatsız eder, zamanını harcar.” | 129K | 41-50 | 20+ | 2 | 4+ |

TARTIŞMA ve SONUÇ

• Araştırmada 133 sınıf öğretmeni 80 farklı metafor imgesi geliştirmiştir. Uzun ve Özcan (2017) tarafından yapılan sosyoloji lisans öğrencilerinin Suriyeli sığınmacı ve mülteciler hakkındaki metaforik algıları araştırmasında 166 katılımcı 60 metafor imgesi geliştirmiştir.Kara v.d., (2016) tarafından yapılan Çukurova Üniversitesi Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin Suriyeli mülteci kavramına ilişkin algılarının incelenmesi araştırmasında 70 katılımcı 61 metafor imgesi geliştirmiştir.

• Bu araştırmada en fazla tekrar edilen metafor 16 frekansla “ çiçek ”, ardından 5 er frekansla “göçmen kuş”, “ kuş ” ve “ sudan çıkmış balık ” metafor imgeleri olmuştur. Uzun ve Özcan (2017) tarafından yapılan araştırmada en fazla geliştirilen metafor imgeleri *insan* (f:17), *misafir* (f:8), *masum* (f:8), *çaresiz* (f:8) ve *göçmen kuş* (f:7) metafor imgeleri olmuştur. Kara v.d., (2016) tarafından yapılan araştırmada en fazla *misafir* (f:4), *kimsesiz* (f:3), *yetim*(f:3) metafor imgeleri geliştirilmiştir. Ayrıca bu çalışmaların hedef kitlesi olan sosyoloji lisans öğrencileri ve Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin en fazla insani kavramlar üzerinde yoğunlaşmış metafor imgesini (*insan, misafir*) kullandığını, araştırmamızda ise öğretmenlik mesleğiyle ilişkili olarak bahçıvan misali bakım, ilgi, gelişim bekleyen (*çiçek*) metafor imgesinin en fazla geliştirilen imge olduğu belirtilebilir. Ayrıca Yurdakul ve Tok(2018)'un araştırmasında en fazla kullanılan “*misafir*”, “*uyumlu*”, “*uyumsuz*”, “*bulmaca*”, “*dalından koparılmış çiçek*” metafor imgelerinin bu araştırmada geliştirilen metafor imgeleriyle kısmen benzerlik göstermekte olduğu ifade edilebilir.

• Ayrıca “*misafir*” metafor imgesiyle ilgili olarak Kara v.d.(2016) çalışmasında 70 katılımcıdan 4(%5,64) katılımcının, Uzun ve Özcan (2017) çalışmasında 166 katılımcıdan 8(%4,9) katılımcının ve bu çalışmada ki 133 katılımcıdan 2 (%1,5) katılımcının “*misafir*” ve 1(%0,75) katılımcının kullandığı “*istenmeyen misafir*” metafor imgelerinin örtüştüğü görülmüştür.

• Uzun ve Özcan (2017) tarafında yapılan çalışmada en fazla tekrar edilen metafor imgelerinden “*göçmen kuşlar*” metaforuyla, bu çalışmada en fazla tekrar edilen “*göçmen kuş*” ve “*kuş*” metaforlarının örtüştüğü görülmektedir.

• Bu çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilere ilişkin algılarını ortaya koyarken en fazla tekrar edilen “*çiçek*” (f:16), “*göçmen kuş*”(f:5), “*kuş*” (f:5), “*sudan çıkmış balık*” (f:5), “*bitki*” (f:4), “*kağıt*” (f:4), “*yuvatsız kuş*” (f:4) metafor imgelerinin bitki, hayvan, eşya türünde ifadeler olduğu belirtilebilir. Yine katılımcıların insana dair ifadeleri daha az kullandıkları görülmüştür. Uzun ve Özcan’ın (2017) çalışmasında ise en fazla tekrar edilen sırasıyla “*insan*”, “*misafir*”, “*masum*”, “*çaresiz*”, “*göçmen kuş*”, “*öksüz*”, “*dilenci*” ve Kara v.d.(2016) çalışmasında ise en fazla tekrar edilen sırasıyla “*misafir*”, “*yetim*”, “*kimsesiz*”, “*muhacir*” ve “*çaresiz*” metafor imgeleridir. Metaforların insana dair ve soyut kavramlar ağırlıklı olduğu söylenebilir. Bu durum bu çalışmadaki en fazla tekrar edilen metafor imgeleri ile farklılık göstermektedir.

Araştırmanın diğer amacını “sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?” sorusu oluşturmuştur. Çalışmada elde edilen bulgulara dayanarak 8 kategorinin oluşturulmuş ve bu kategorileri destekler 31 adet açıklayıcı cümle elde edilmiştir.

• Uzun ve Özcan’ın (2017) çalışmasında “*suçlayıcı/damgalayıcı*”, *kimsesiz ve yardıma muhtaç olma*”, “*öğretici olma*”, *dayanışma*”, “*vatansız (bir yere ait olamama)*”, “*gerçeklikle yüzleşme*”, “*mücadeleci*”, “*sorgulama*” başlıkları altında 8 kategori oluşmuştur. Bu kategoriler içinde “*kimsesiz ve yardıma muhtaç olma*” kategorisi bu çalışmada ki “*ilgi bekleyen, mücadele eden*”.” *yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız*” kategorileriyle benzer özellikler taşımaktadır. Kara v.d.(2016) çalışmasında yer alan “*kimsesiz ve yardıma muhtaç olan*”, “*zarar veren*”, “*zarar gören*”, “*mücadeleci*”, “*değerli*”, “*çoğalan*”, “*uyum sağlayan*” 7 kategorilerinden oluşmuştur. Bu kategoriler içerisinde “*kimsesiz ve yardıma muhtaç olan*” ve “*mücadeleci*” kategorisi bu çalışmada ki “*ilgi bekleyen, mücadele eden*”, “*değerli*” ve “*zarar veren*” kategorileriyle aynı isimler altında benzer özellik ve manalar içermektedir.

• Uzun ve Özcan’ın (2017) çalışmasında en fazla metafor imgesi içeren kategori 30(%18,07) katılımcıyla “*suçlayıcı/damgalayıcı*” kategorisi, Kara v.d.(2016) çalışmasında en fazla metafor imgesi içeren kategori 44(%62,86) katılımcıyla “*kimsesiz ve yardıma muhtaç olan*” kategorisi olurken bu çalışmada 39(%29,3) katılımcıyla en fazla tekrar edilen “*yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız*” kategorisi olmuştur. Bu haliyle benzer çalışmalardaki en fazla tekrar edilen kategori sınıflaması örtüşmemektedir.

• Yine Uzun ve Özcan’ın (2017) çalışmasında yer alan kategorilere bakıldığında bu çalışmada 5(7,5) katılımcının metafor imgesi geliştirdiği “*değerli bir varlık*” kategorisine benzer “*değerli*” kategorisi 5(7,14) metafor imgesi ürettiği görülmüştür. Birbirine yakın

oranda ve aynı frekansta metafor imgesi geliştirildiği belirtilebilir. Bu durum sınıfında Suriyeli öğrencisi bulunan sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğretmen adaylarının Suriyeli öğrenciye ilişkin algılarında değerli olarak görme noktasında birbirine yakın algı ve görüşlere sahip oldukları şeklinde söylenebilir. Bu araştırmadaki 9(6,8) metafor imgesiyle “zarar veren” yine bahsettiğimiz araştırmada yer alan 13 (%18,57) metafor imgesi aynı adı taşıyan “zarar veren” kategorisinde benzer özellikler taşımaktadır. Farklı araştırmalarda ortaya çıkan bu durum Suriyeli öğrencilerin değerli görüldüğü ancak zarar verici bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

• Sarıtaş v.d.(2016) araştırmasında yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili olarak şiddet eğilimi, saldırganlık, kural tanımama gibi sorunlardan bahsedilmiştir. Bu sonucun bu araştırmada geliştirilen metafor imgeleri ve açıklamaları kısmında ifade edilen sorunlarla benzerlik taşıdığı söylenebilir.

• Aykırı'nın (2017) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilerle insan ilişkileri bağlamında “ayrımcılık yapmama” temeli üzerinden olumlu düşünce belirtmesinin bu araştırmada *bireye, kendinden olana benzetilen* kategorisinde yer alan özelliklerle benzerlik göstermekte olduğu ifade edilebilir. Yurdakul ve Tok'un (2018) çalışmasında “*insan: dili farklı olsa da sonuçta insan*” metafor imgesi ve açıklaması her ne kadar “*kültürel farklılık sorunu olan öğrenci teması*” altında verilmişse de imge ve açıklaması itibariyle kategorideki özellikleri barındırmakta olduğu söylenebilir.

• Kara v.d.(2016) araştırmasında “*değerli*” kategorisi vardır. Fakat bu kategori altında toplanan metafor imgesi ve açıklamaları incelendiğinden insani ve kültürel değerler üzerinden verilmiş değerler belirtilirken bu çalışmada Suriyeli öğrencinin yetenekleri, kıymetliliği vurgusu yapılmıştır. Bu haliyle her ne kadar aynı isimde kategoriler olsa da içerik yönüyle farklı olduğu ifade edilebilir. Yurdakul ve Tok (2018) tarafından yapılmış çalışmada “*akıllı: çabuk kavriyor, uyum sağlıyor*”, “*dikkatli: anlamak için iyi izliyor*”, “*uyumlu: derslerde çaba gösterir, kurallara uyar, ailesi çok ilgili*” metafor imgesi ve açıklaması geliştirilmiş ifadeler “*uyumlu öğrenci teması*” altında toplanmıştır. Belirtilen metafor imgeleri ve açıklamalarının değerli bir varlık kategorimizin temel özellikleriyle benzerlik taşımakta olduğu ifade edilebilir.

• *Gelişen, ilgi bekleyen, mücadele eden kategorisinin* Kara v.d.(2016) tarafından oluşturulan kategorilerden “*mücadeleci*” ve “*kimsesiz ve yardıma muhtaç olan*” kategorileriyle kısmen benzerlikler taşıdığı söylenebilir. Yurdakul ve Tok(2018)'un çalışmasında yer alan “*su: nereye yön verilirse oraya akar*”, “*yeşertilmeyi bekleyen bir ağaç: siz verirseniz onlar yeşerir*”, “*ışık: ilgilenirsen parlar, ilgilenmezsen söner*” ifadelerinin araştırmada ki gelişen, ilgi bekleyen kategorisinde yer alan özelliklerle benzerlik taşımakta olduğu söylenebilir.

• Yurdakul ve Tok(2018) “*ilgisiz: derslerle ilgisiz*”, “*uyumsuz: Türkçe bilmiyor, agresif, dil sorunu yaşıyor*”, “*problem: dil problemi var*”, “*bal yapmayan arı: dil sorunu nedeniyle sadece gürültü yapıyor*” geliştirilen metafor imgesi ve açıklamasının olumsuz çağrışım kategorisinde ifade edilen temel özelliklerle benzer görüşleri yansıttığı ifade edilebilir.

• *Yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız kategorisi* Yurdakul ve Tok(2018)'un çalışmasında yer alan “*misafir: burada geçici*”, “*üvey evlat: kendini ortama ait*

hissetmez”, *”susuz kalmış çiçek: bilmediği ortama ait hissetmez*”, *”çam ormanında kayın ağacı: ortamdan farklı*”, *”yaban gülü: uyum problemi var*” metafor imgeleri ve açıklamaları *”kültürel farklılık sorunu olan öğrenci teması*” altından toplanmıştır. *”Garip: memleketinden uzak*”, *”evsizler: evlerinden uzak*”, *”göçmen bir kuş: burada geçici*”, *”dalından koparılmış çiçek: evinden ayrılıp buraya gelmiş*” metafor imgeleri ve açıklamalarıysa *”duygusal sorunu olan öğrenci teması*” altında toplanmıştır. Bu bulgular bu araştırmanın *yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız kategorisinde* belirtilen özelliklerle, geliştirilen metafor imgesi ve açıklamalarıyla örtüşmektedir.

• Kardeş ve Akman’ın (2018) çalışmasında yer alan mülteci çocukların sergiledikleri sosyal, duygusal problemlerde *”kavgacı ve agresif davranışlar*”, *”öfke davranışı*” sorunları bu araştırmadaki *Zarar veren* kategorisinde yer alan özelliklerle örtüşmektedir diyebiliriz. Jafari v.d.(2018) çalışmasında Suriyeli öğrencilerden Türk öğrencilerin etkilenme durumu hakkında *”yaşça büyük olduğu için onlardan korkuyorlar*”, *”davranış bozukluklarına neden oluyorlar*”, *”akademik başarıları düşüyor*”, *”diğer öğrencilerime yeteri kadar zaman ayıramıyorum*”, *”olumsuz davranışları örnek alıyorlar*” ifadeleri kategorinin özellikleriyle benzerlik taşıdığı belirtilebilir. Ayrıca Kara v.d.(2016) aynı isimle yer alan kategoride geliştirilen metafor imgesi ve açıklamalarına baktığımızda çevresine, Türkiye’ye zarar verecekleri, problem çıkaracakları gibi ifadelerle açıklanmıştır. Bu haliyle kategoriler aynı isimde olsa da içerik bakımından kısmen benzerlikler taşımakta olduğu ifade edilebilir.

Araştırmayla ilgi elde edilen sonuçları şu şekilde sıralayabiliriz.

• Araştırmaya katılan, sınıfında Suriyeli öğrencisi bulunan 133 sınıf öğretmeni 80 metafor imgesi geliştirilmiştir. Gerek bu araştırmada gerekse benzer diğer araştırmalarda katılımcıların Suriyeli öğrencilerle ilgili fazla sayıda metafor imgesi geliştirmesi farklı yaşanmışlıkları, düşünce ve bakış açısının ortaya çıkmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

• En fazla geliştirilen metafor imgeleri sırasıyla 16 frekansla *” çiçek ”*, ardında 5’ er frekansla *”göçmen kuş*”, *” kuş ”* ve *” sudan çıkmış balık ”*, 4’er frekansla *”bitki*”, *”kağıt*”, *”yuvasız kuş*” metafor imgeleri olmuştur.

• Araştırmaya katılan 101 öğretmen Suriyeli öğrenciyi canlı (insan, hayvan, bitki v.b.) benzetirken, yalnızca 32 öğretmen cansız (nesne, duygu, olay v.b.) imgelere benzetmiştir.

• Geçerli tüm metafor imgelerini kapsayacak 8 farklı kategori oluşmuştur. Bunlar:1.Bireye, kendinden olana benzetilen, 2.Boş bir zihin olarak, 3.Değerli bir varlık olarak, 4.Gelişen, ilgi bekleyen, mücadele eden, 5.Olumsuz çağrışım, 6.Sonucu zamanla anlaşılacak olan, 7.Yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız, 8.Zarar veren kategorileridir.

• Oluşan kategorilerden en fazla metafor imgesini ihtiva eden kategori *”yerinden ayrılmış, bir yere ait olmayan, vatansız*” kategorisi olmuştur. Bu kategori altında 23 farklı metafor 39 katılımcı tarafından kullanılmıştır. Kategori de öğretmenler Suriyeli öğrencilerin yaşadığı göç hadisesiyle ilgili tespitlerini, bu göçün etkisiyle ülkemizde alışma dönemi geçirdiklerini ve geri dönecekleriyle ilgili açıklamalar yapmıştır. Bu

kategoride en fazla tekrar edilen baskın metafor imgesi 5 katılımcıyla “sudan çıkmış balık” metafor imgesidir. Bu metafor imgesi ile ne yapacağını bilemeyen, şaşırılmış manasıyla Suriyeli öğrencilerin durumuyla benzerlik kurulmuştur.

• Bireye, kendinden olana benzetilen kategorisinde 8 metafor imgesi geliştirilmiştir. Kategoriyi oluşturan metafor imgeleri “çocuk”, “gurbetçilerin çocukları”, “öğrencilerim” metafor imgeleri 2’şer katılımcı, “kahverengi yumurta” ve “siyah kuğu” imgeleri 1’er katılımcı tarafından tekrar edilmiştir. Kategoride baskın bir metafor imgesi yoktur. Bu kategoride sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciyi farklı görmediği, hak ve muamele de ayırım yapılmaması, farklılıkların zenginlik olarak değerlendirileceği ifadeleri vurgulanmıştır. Öğretmenin öğrencisiyle ilgili benzerlikler kurması, kültürel farklılıkları bir arada özümseyip onlarla ilerlemeye çalıştığını göstermektedir.

• Boş bir zihin kategorisinde 10 metafor imgesi geliştirilmiştir. Kategoriyi oluşturan metafor imgelerinden “kağıt” 4 katılımcıyla baskın metafor imgesidir. Diğer metafor imgeleri 1 katılımcı tarafından tekrar edilmiştir. Bu kategoride sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciye ilişkin hayata yeni başlamış, bu süreçte öğretilen birçok şeyi bizlerin ona kazandıracağını belirten ifadeleri belirttiği söylenebilir. Öğretmenin öğrencisine bu algıyla bakmasını öğretmenlik mesleğinin doğası gereği olduğu belirtilebilir.

• Değerli bir varlık kategorisinde 5 metafor imgesi geliştirilmiştir. Kategoriyi oluşturan metafor imgeleri “çiçek”, “iyi at”, “kır çiçeği”, “maden”, “tuz” 1 katılımcı tarafından tekrar edilmiştir. Baskın bir metafor imgesi yoktur. Araştırmamızda en az metafor imgesine sahip kategori değerli bir varlık olarak Suriyeli öğrenci kategorisi olmuştur. Bu kategoride sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciye ilişkin kendi başına yetebilmesinin ve davranışlarında kendine olan hâkimiyetin önemi, değerliliğin uygun davranmayla ve bir gelişimin sonucunda ortaya çıkacağını belirten ifadeler görülmektedir.

• Gelişen, ilgi bekleyen, mücadele eden kategorisinde 23 metafor imgesi geliştirilmiştir. Kategoride 4 katılımcıyla “çiçek” baskın metafor imgesidir. Sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciye ilişkin özellikle doğru davranarak, ilgiyle göstereceği gelişimin önemine değinilmiş. Tıpkı boş bir zihin kategorisinde olduğu gibi bu düşünüş şeklide öğretmenlik mesleğinin doğası gereği açıklanabilecek bir bakış açısını göstermektedir. İçinde bulunduğu durumla mücadelesinin önemli olduğunu belirten ifadelerin yer alması Suriyeli öğrencinin birçok şeye rağmen takdir edilmesiyle izah edilebilir. Kategori altında toplanan metafor imgesi ve açıklamalarında da tıpkı “boş bir zihin” kategorisinde olduğu gibi öğretmenlik mesleğinin doğası gereği ilgilenmek, gelişimine katkıda bulunmak, bu süreçte yanında olmayı izah eden algıyla bakıldığı ifade edilebilir.

• Olumsuz çağrışım kategorisinde 25 metafor imgesi geliştirilmiştir. Kategoride 4 katılımcıyla “çiçek” baskın metafor imgesidir. İkinci defa baskın metafor imgesi haline gelen “çiçek” bu kategoride umutsuz, ihtiyaçları karşılanamayan, uyum sağlayamamakla açıklanmaktadır. Olumsuz çağrışım kategorisi araştırmada en fazla metafor imgesi geliştirilen ikinci kategoridir. Bu durumu eğitim sistemimizde hali hazırda devam eden sorunların, olumsuzlukların üzerine hızlıca bir yenisinin gelmesiyle ilişkilendirilebilir.

Bu kategoride sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciye ilişkin uyumsuz ve eksik yönleri vurgulanırken ümit vermiyor oluşu hatta çevresini olumsuz etkilediğini belirten ifadeler yer almıştır.

- Sonuçları zamanla anlaşılacak olan kategorisinde 14 metafor imgesi geliştirilmiştir. Kategoride 4 katılımcıyla “çiçek” üçüncü kez kategorinin baskın metafor imgesi olurken gerekli ihtiyaçlarının karşılanmaya çalışılmasıyla açıklanmıştır. Bu kategoride sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciye ilişkin geçmişte yaşanmışlıklar, verilen eğitim ve gösterilen ilginin ilerleyen süreçte ne gibi sonuçlar getireceği ifadelerinin yer aldığı söylenebilir.

- Zarar veren kategorisinde 9 metafor imgesi geliştirilmiştir. Baskın bir metafor imgesinin yer almadığı kategoride “çakal”, “duvar”, “elma kurdu”, “guguk kuşu”, “güneş almayan ev”, “istenmeyen misafir”, “kimlik”, “kronik hastalık”, “tilki” metafor imgeleri geliştirilmiştir. Bu kategoride sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenciye ilişkin özellikle çevresine zarar verici tutumlar içinde olduğu aynı zamanda verilen emeğin karşılığının alınamayacağı ifadelerinin yer aldığı görülmüştür. Ayrıca bu kategoride baskın metafor imgesinin olmaması, öğretmenlerin farklı yaşanmışlık ve bakış açılarıyla bu algıyı ortaya koyduklarını göstermektedir.

- Tüm sonuçlar genel bir değerlendirmeye tabi tutulunca değerli bir varlık kategorisinin en az metafor imgesine sahip olduğu, olumsuz duygu ve ifadelerin daha çok yer aldığını görülmektedir. Yalnız sınıf öğretmenlerinin bu olumsuzlukları düşmanca, herkese her şeye zarar veren bir bakış açısıyla değil acıma, zor durumda hayat mücadelesi veren, vatanını terk etmek zorunda kaldığının farkında olunan, muhtaç olduğu bilinen penceresinden değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler ışığında zaten sınıf öğretmenleri en çok bir yere ait olamamasına, yerinden ayrılmış olmasına dem vurmuş, gelişmesine katkı sağlamakla, mücadelesini takdir etmekle insani duygularını ön planda tuttuğunu ifade etmiştir. Ayrıca içinde baskın metafor imgesi yer almayan kategorilerde katılımcıların birbirinden çok farklı yaşanmışlık, duygu ve düşünceye sahip olmalarından dolayı farklı tarzda ifadelerle açıklamaya gittikleri söylenebilir. Yine baskın metafor imgelerinde “çiçek” metaforunun birden fazla kategoride yer aldığı hatta baskın metafor imgesi olduğu görülmektedir. Bu durum anlatanların dilsel yetenek ,farklı bakış açısıyla ve aynı şeyin farklı özelliklerinden yola çıkıp izah edebilme becerisiyle açıklanabilir. Ortaya çıkan kategori başlıkları dikkate alındığında ise sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencileri yerinden ayrılmış, vatansız, kendi öğrencilerine benzeyen , ilgi bekleyen ,emek verilmesi, işlenmesi gereken bir maden ,her şeye rağmen gelişen, mücadele eden ancak zarar veren ve sonuçları zamanla anlaşılacak bir varlık olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

Öneriler:

- Suriyeli öğrenci ve dersine giren öğretmen uyum sorunu yaşayabilmektedir. Bu sorunların çözümüne yönelik eğitim programları hazırlanabilir. Çok kültürlü sınıflarda eğitimle ilgili sınıf öğretmeni adaylarına hizmet öncesi, sınıf öğretmenlerine ise hizmet içinde dersler verilebilir.

- Bu konuda sınıf öğretmenlerinin yaşadığı ve olumsuz düşüncelere kapıldığı, zorlandığı sorunlarla ilgili araştırmalar yapılabilir.
- Sınıf öğretmenlerine yönelik yapılan bu araştırma diğer branş öğretmenlerine de uygulanabilir.
- Araştırmanın örneklemini genişletilip nicel veri analiziyle başka araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aykırı, Kudret (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Suriyeli Öğrencilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşleri. Pamukkale Üniversitesi Turkish Journal of Primary Education 2, 44-56
- Balcı, Ali (2017). *Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli*, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED), 3 (1), 1-15
- Genç, Salih Z.(2005). Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Meselemiz. *Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 88.
- İnam, Özgül. (2008). *Televizyon Reklamlarında Metafor Kullanımı*, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Jafari Kuzu Kübra, Tonga Nejla ve Kışla, Hanife (2018). Suriyeli Öğrencilerin Bulunduğu Sınıflarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri ve Uygulamaları. *ACJES* 2(2), 134-146
- Kara, Ömer Tuğrul, Yiğit, Ali ve Ağırman, Feyzullah (2016). Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Suriyeli Mülteci Kavramına İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(4),945-961
- Kardeş, Servet ve Akman, Berrin (2018) Suriyeli mültecilerin eğitimine yönelik öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 17(3), 1224-1237
- Kınık, Kerem (Temmuz 2010). Göç, Sürgün ve İltica. *Hayat Sağlık Dergisi*, 2, 36–39.
- TDK (Türk Dil Kurumu).(Ağustos 2019). <http://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi:15.08.2019
- Özdemir, Murat (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 11(1), 323-343
- Öztürk, Mustafa, Tepebaş Cengiz, Şule G., Köksal, Hüseyin ve İrez Serhat (2017). Türkiye’de koruma altında yaşayan yabancı uyruklu çocuklar.(Editör: Semih Aytekin). *Sınıfında Yabancı Uyruklu Öğrenci Bulunan Öğretmenler İçin El Kitabı*. Ankara:Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 23
- Saban, Ahmet (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.

- Saban, Ahmet, Kocbeker, Beyhan Nazlı & Saban, Aslıhan (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Sarıtaş, Emel, Şahin, Ümran ve Çatalbaş, Gülsüm (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 208-229
- Tamer Gözübüyük, Mine. (2017). Geçici Koruma kapsamındaki Suriyeli çocukların Trabzon devlet okullarındaki durumu, *Göç Dergisi*, 4(1), 119-152.
- Uzun, Zafer (2016). Z Kuşağı Öğrencilerinin Akıllı Cep Telefonu (smartphone) Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması, (Ed.) Dr. Tuncay Sevindik, içinde *I. Uluslar arası Uzaktan Eğitim Araştırmaları Konferansı Ana Tema: Türk Dünyası & Uzaktan Eğitim (1.International Distance Education Researches Conference 2016) Bildiri Kitapçığı*, ss. 84-94. May, 26-28, 2016, Yıldız Teknik Üniversitesi, Davutpaşa Kampusu, İstanbul-Türkiye
- Uzun, Zafer & Erdem, Sezgin (2017). Çalışanların “İyi Yönetici” ve “Kötü Yöneticiye” Dair Metaforik Algılarının İncelenmesi: Kamu Kurumunda Bir Araştırma. *Akademik Bakış Dergisi*. (61), 274-294
- Uzun, Zafer ve Özcan, Emre (2017). Sosyoloji Lisans Öğrencilerinin Suriyeli Sığınmacı ve Mülteciler Hakkındaki Metaforik Algıları. *Journal of Human Sciences*,14 (3),2932
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan(2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri(10.baskı). Ankara. Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakul, Ahmet ve Tok, Türkan N.(2018). Öğretmen gözüyle mülteci/göçmen öğrenci. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 46-58